

Sobre la Conferència Regional dels Països Asiàtics del Pacífic organitzada per la Unió Geogràfica Internacional, Pequín (Beijing), 1990

Maria Dolors GARCIA i RAMON i Roser MAJORIAL i MOLINÉ
(Universitat Autònoma de Barcelona i Universitat de Barcelona)

La Conferència va tenir lloc a Pequín del 13 al 19 d'agost i es va celebrar al recinte de la Universitat de Pequín. La República Popular de la Xina va ser admesa a la Unió Geogràfica Internacional el 1984, durant el Congrés Internacional de París; aquesta conferència internacional era el primer acte important que la UGI organitzava a la Xina. Hi van participar 1.012 geògrafs de 40 països (788 asiàtics, 125 europeus, 74 nord-americans, 15 d'Austràlia, 7 d'Amèrica llatina i 3 africans). La major part dels participants eren xinesos i una bona part d'ells eren joves investigadors i investigadores que ens van fer adonar, als assistents, de la gran vitalitat i empena de la geografia xinesa actual. Cal remarcar particularment que hi van assistir 15 geògrafs de Taiwan.

S'hi van celebrar 14 sessions (moltes d'elles paral·leles) i s'hi van presentar 936 comunicacions. Els temes de les diferents sessions van ser els següents (la xifra entre parèntesis indica el nombre de comunicacions presentades a cada una): Secció 1, Educació i geografia (35); Secció 2, Canvis en la geografia (36); Secció 3, El canvi en el món, seguiment i previsió per la geografia (73); Secció 4, Geomorfologia (86); Secció 5, Climatologia, hidrologia i glaciologia (78); Secció 6, Geografia de la població, cultural i del turisme (68); Secció 7, Canvi industrial i desenvolupament energètic (34); Secció 8, Ús del sòl, sistemes rurals i problemes alimentaris (66); Secció 9, Geografia del transport, de les comunicacions, del comerç i dels serveis (46); Secció 10, Creixement urbà i urbanització (77); Secció 11, Gestió del medi i desenvolupament regional (122); Secció 12, Estudis geogràfics i ecològics d'àrees especials (68); Secció 13, Models matemàtics i sistemes d'informació geogràfics (101); Secció 14, Desenvolupament dels països asiàtics del Pacífic (42).

La majoria de les comissions i grups de treball que es van reunir ho van fer al mateix Pequín durant la sessió principal, llevat de la comissió d'Educació geogràfica que ho va fer a Hong-kong (5-10 d'agost) i les de Models matemàtics i Geografia marítima que ho van fer a Xangai (6-10 i 1-9 d'agost respectivament).

A la reunió dels presidents de comissions i grups de treball amb el Comitè executiu de la UGI, el Dr. A.R. de Souza va informar sobre el 27è Congrés Internacional a celebrar a Washington a l'agost del 1992; així mateix ho va fer el Dr. T. Kucera sobre la propera Conferència Regional que tindrà lloc a Praga del 22 al 26 d'agost del 1994 i que girarà a l'entorn del tema «Medi i qualitat de vida a Europa Central»; el Prof. H.T. Verstappen va informar sobre el 28è Congrés Internacional que se celebrarà a la Haia del 4 al 10 d'agost del 1996 i posarà molt d'èmfasi en plantejaments de tipus globalitzador i mundial. Es va parlar també de la possibilitat que les Conferències Regionals es puguin celebrar anualment, perquè hi ha moltes ofertes per organitzar les properes (Lisboa, Seül, l'Havana).

Durant la conferència es van organitzar nombroses visites guiades per la ciutat destinades als acompanyants (i també als que no ho eren!) i un dia sencer es van parar les sessions per dedicar-lo a la visita de la zona restaurada de la Gran Muralla a Badaling (a uns 70 km al nord-oest de Pequín) i a la visita de les tombes Ming (a 50 km al nord-oest de Pequín), on estan enterrats 13 del 16 emperadors de la dinastia Ming. Després de la conferència de Pequín, i seguint la tradició dels congressos de geografia, es van organitzar diverses excursions a diferents indrets de la Xina. Com a exemple, explicarem dues d'aquestes excursions, la del Nord-Est, on va anar Roser Majoral i Moliné, i la del Sud, on va anar Maria Dolors Garcia i Ramon.

Excursió PT6 Sud de la Xina

L'objectiu de l'excursió era visitar el famós Karst dels entorns de Guilin, el delta del riu de les Perles (riu Li) i la Zona Econòmica Especial de Shenzhen, una de les més riques del país i que ha atret més capital estranger. L'itinerari va ser Pequín-Guilin-Canton (Guangzhou)-Shenzen-Hong-Kong. Es va sortir de Pequín el 21 d'agost i es va arribar a Hong-Kong el 27 d'agost. El nombre de participants va ser de 15, més un grup oscil·lant de professors dels Departaments de Geografia de Guilin i de Canton que ens van acompanyar en parts del trajecte.

Guilin —una ciutat d'uns 300.000 habitants i a la vora del riu de les Perles— ha estat sempre un indret molt famós a la Xina pel seu paisatge, en el qual s'ha inspirat reiteradament la pintura tradicional xinesa. Ja abans de la revolució era un centre turístic important que visitaven sobretot els europeus que vivien a Canton. A part de visitar la ciutat i els nombrosos paratges escènics del voltant, vam visitar el Museu Geològic de l'Institut de Recerca sobre el Karst, un dels més importants del món en aquesta temàtica. Així mateix vam visitar el Museu d'Història de Guilin i el Museu de les Minories Nacionals de la regió autònoma de Guangxi Dzhuang.

Des de Guilin vam anar en vaixell cap a Yangshuo, uns 80 km al sud-est de Guilin; el viatge va durar unes sis hores i l'escenografia del Karst tropical en aquest trajecte era realment espectacular. El paisatge «humanitzat» era també molt impressionant, perquè el riu era el marc d'una intensa activitat; des de la recollida d'algues fins a la pesca amb els

cormorans —passant per la bugada i per activitats més lúdiques o simplement el prendre-hi la fresca. De Yangshuo a Guilin tornàrem en autobús i vam poder visitar algunes cases de camperols —pobres però dignes— i alguns sistemes tradicionals de regadiu al bell mig d'un paisatge rural espectacular, bàsicament dedicat al conreu de l'arròs i productes d'horta.

De Guilin vam sortir amb avió cap a Canton, capital de la província de Guangdong i centre econòmic de l'immens delta del riu de les Perles. Canton és una ciutat de més de cinc milions d'habitants, una de les principals portes de la Xina cap a l'exterior i un dels punts més importants de contactes històrics amb els europeus ja des de l'època en què els portuguesos es van establir al 1557 a Macau, al mateix delta del riu de les Perles (on també es troba Hong-Kong). Amb els geògrafs cantonesos visitàrem la part del delta més propera a Canton i vam anar a Shendu, per una moderna carretera que travessa els nombrosos i amplíssims braços del riu. És una zona desenvolupada, amb molta indústria i una agricultura també rica. Vam anar a Guinzhou, on ens van rebre a l'Ajuntament i ens van dur a visitar algunes fàbriques que són propietat de la ciutat, una de cassoles i altres estris de cuina i una altra de teixits i confecció, aquesta última bàsicament orientada cap l'exportació. Més tard visitàrem una àrea eminentment rural, dedicada a la canya de sucre, els plàtans i la cria de peixos als nombrosos estanys de la zona. També visitàrem una casa de les més maques, que indicàrem nosaltres a l'atzar des de l'autobús. Ens van atendre molt bé: el propietari es dedicava sobretot a la cria i comercialització de peix de riu que enviava a Canton i a Hong-Kong. A Canton visitàrem el memorial de Sun-Yat-Sen, el pare de la Xina moderna, i l'illa de Shamian, l'antic territori de les concessions estrangeres fins l'establiment de la República Popular. La impressió que dona Canton és molt diferent a la de la capital, Pequín. Canton és una ciutat molt dinàmica i amb molta activitat i vida pels carrers. Les bicicletes omnipresents a Pequín aquí s'han transformat en motocicletes i això és ja tot un símbol extern de la important activitat econòmica de la ciutat. Preus i salaris són també força més alts.

Vam anar de Canton a Shenzhen (uns 100 km al sud) en autobús, travessant una zona molt poc visitada i que és de gran interès de cara al futur econòmic de la Xina, ja que està tocant a Hong-Kong i té l'estatut de Zona Econòmica Especial. La política de Zones Econòmiques Especials s'ha orientat a atreure en aquests territoris la inversió estrangera, a base d'exempcions fiscals i altres al·licients derivats d'una menor subjecció a les lleis de la República Popular —tot això en contrapartida de l'obligació d'exportar tota la producció o una gran part d'ella. Aquesta política ha afectat no només les Zones Econòmiques —entre les quals la de Shenzhen és la que ha tingut més èxit— sinó també els seus entorns. La carretera de Canton a Hong-Kong està vorejada sense discontinuïtat per indústries amb personal molt jove d'origen rural i que viu en residències al costat, que ens recordaven les «millors» èpoques de les nostres colònies industrials. La forma que pren la inversió estrangera (bàsicament de capital de Hong-Kong i de Taiwan) és la de la *joint venture*, en la qual participen empreses públiques o administracions xineses. La vitalitat econòmica d'aquesta zona fa pensar, tot sovint, que a la Xina s'ha fet o s'està fent la transformació econòmica del sistema abans de fer-se la transformació política, ben a l'inrevés del que està succeint a la Unió Soviètica.

Finalment vam visitar Shenzhen, el centre de la Zona Econòmica i fins fa poc un poblet pescador, que s'ha transformat en una ciutat molt moderna, dinàmica i amb grans magatzems, que recorda ja Hong-Kong, la frontera del qual es troba només a uns centenars de

metres, als afores de Shenzhen. I és ben evident que visitant aquesta zona un pot adonar-se fàcilment de l'enorme impacte econòmic que pot tenir per al futur de la Xina el retorn de Hong-Kong al 1997, i també de l'enorme interès que el capital de Hong-Kong —malgrat algunes falses aparences— pot tenir en un mercat de pràcticament mil dos-cents milions d'habitants.

Excursió PT1 El Nord-Est

L'objectiu de l'excursió era visitar l'antiga Manxúria, anomenada actualment regió del Nord-Est, les províncies de Jilin i Heilongjiang, amb una de les àrees més industrialitzades de la República Popular i una de les agricultures més desenvolupades (principalment blat i blat de moro). L'itinerari fou Pequín-Harbin-Changchun-Muntanya de Changbai-Changchun-Pequín. Es va sortir de Pequín el 21 d'agost i i s'hi va tornar el 29. El nombre de participants va ser de 22, més un grup oscil·lant de professors dels Departaments de Geografia de Harbin i de Changchun que ens van acompanyar durant tot el trajecte.

Harbin es troba situada a la vora del riu Songhua, a l'est de la plana de Shong Nen, que pel sud s'acaba amb els darrers estreps del Shangbaishan i al nord-oest té la famosa àrea petrolífera de Doqing. Harbin té quasi quatre milions d'habitants; és la capital de la província de Helongjiang, el seu principal centre polític, econòmic, científic-tècnic i un important nus de comunicacions. La ciutat es pot dividir en dues parts principals, una està formada per l'àrea industrial i grans blocs d'apartaments a l'estil pequinès, i l'altra és l'antic districte residencial amb nombrosos edificis (principalment esglésies) de clara influència russa.

Harbin significa literalment lloc per a assecar el peix i fa vuit-cents anys no era més que un petit poble de pescadors; però la seva localització la va fer important des d'un punt de vista estratègic, principalment a partir del contracte signat pels manxús amb Rússia per a la construcció del ferrocarril de l'Est, una branca del Transiberià. Després de la revolució russa del 1917 un milió de russos blancs es van traslladar a Harbin, cosa que establí un clar predomini de la població russa i això explica la influència esmentada en l'arquitectura. Ja el 1949 Harbin era el principal centre d'indústria alimentària del nord-est; després l'activitat econòmica s'ha diversificat, i és actualment un centre industrial important (maquinària diversa, refineries sucreres, bòbiles, tractors, etc.), amb més d'un miler d'indústries a la ciutat. La visita a aquesta zona va consistir en un passeig pel riu, una visita a una indústria de materials per a la construcció (materials *in situ*) i a un poble de refugiats coreans.

Vam anar de Harbin a Changchun en tren, la qual cosa ens va permetre de visitar les dues estacions de tren més importants de la regió. Changchun té dos milions d'habitants, és la capital de la província de Jilin i està situada a la vora del riu Yitong a la part central de la plana del nord-est. El pla de la ciutat és geomètric i es desenvolupa bàsicament al llarg de tres grans avingudes, on es troben els principals edificis administratius. La ciutat va rebre un gran impuls durant el domini japonès (1933-45), ja que va ser la capital de l'«estat» de Manxukuo. Changchun és el centre principal de la indústria de l'automòbil a la Xina i també són importants altres indústries com la de la maquinària, vagons de ferrocarril, motors elèctrics, tèxtil i alimentària; la indústria cinematogràfica és també una de les més importants de la Xina. La universitat de Changchun i els instituts de recerca

de la ciutat són dels més actius a la Xina i tant el campus universitari com l'Acadèmia Sínica de les Ciències es localitzen als edificis construïts per a allotjar l'exèrcit japonés.

La visita a la ciutat va consistir en un passeig per les llargues avingudes i magatzems, unes visites a una fàbrica d'automòbils, un estudi cinematogràfic i una cooperativa agrícola dels afores de la ciutat on ens van explicar les noves formes d'organització agrícola a la República Popular. Així mateix vam visitar el Departament de Geografia de la Universitat on ens van rebre els nostres col·legues xinesos.

L'excursió va continuar cap la muntanya de Chang Bai i el llarg trajecte de més de deu hores en autobús ens va permetre observar la vida rural, els seus pobles, els mercats i les grans extensions de bosc. Aquesta muntanya és un magnífic con volcànic de 2.690 metres d'altitud i està situat al sud-est de la província de Jilin, ja a la frontera entre Corea del Nord i la República Popular. L'àrea de Chang Bai és una regió natural protegida, la de més extensió a tota la Xina, ja que té uns 8.000 km², i l'Acadèmia de les Ciències de la Xina hi ha construït una Estació Experimental del Sistema Bio-Ecològic Forestal.

El volcà és de principis del Terciari i des del segle XVI ha tingut tres erupcions, l'última el 1702. Al cràter del volcà, a 2.194 m. d'altura, es troba el llac Tianchi que és l'origen de diversos rius, entre ells el Sonhua. A més de tenir un magnífic paisatge i de posseir uns recursos hídrics molt importants, la muntanya és l'únic exemple de tundra alpina a l'Àsia oriental. El bosc varia segons l'altitud amb quatre pisos clarament diferenciats: caducifolis fins els 1.100 m.; coníferes entre els 1.100 i els 1.800 m.; bedolls entre els 1.800 i els 2.000 m. i finalment la tundra alpina per sobre dels 2.000 m.